

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012. Această traducere a fost efectuată cu sprijinul Fondului fiduciar pentru drepturile omului al Consiliului Europei ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). Nu obligă Curtea. Pentru mai multe informații, a se vedea referințele cu privire la drepturile de autor de la sfârșitul prezentului document.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour Européenne des Droits de l'Homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Notă informativă privind jurisprudența Curții nr. 125

Decembrie 2009

---

## ***Kart c. Turciei - 8917/05***

Hotărâre din 3.12.2009 [MC]

### **Articolul 6**

#### **Procedură penală**

##### **Articolul 6-1**

##### **Acces la instanță**

##### **Acuzație în materie penală**

Imposibilitatea pentru un deputat de a obține ridicarea imunității parlamentare pentru a se putea apăra împotriva urmăririi penale intentate împotriva lui: *articolul 6 § 1 aplicabil; absența violării*

*În fapt:* În cadrul exercitării profesiei sale de avocat, reclamantul a făcut obiectul a două proceduri penale. Ulterior, acesta a fost ales deputat în Marea Adunarea Națională a Turciei în 2002 și i s-a acordat imunitate parlamentară. Comisia mixtă a Adunării Naționale a fost sesizată de o cerere de ridicare a imunității parlamentare a reclamantului, dar aceasta a decis să suspende urmărirea penală pornită împotriva acestuia până la finalul mandatului său parlamentar. Comisia mixtă a transmis decizia sa sesiunii plenare a Adunării Naționale. Reclamantul s-a opus suspendării, invocând dreptul său de a fi judecat în cadrul unui proces echitabil, dar suspendarea a fost aplicată. Reclamantul a fost reales deputat în 2007. Dosarele referitor la cererea de ridicare a imunității rămân pendinte în fața Parlamentului.

Printr-o hotărâre din 8 iulie 2008 (a se vedea Nota informativă nr.110), o cameră a Curții a conchis asupra violării articolului 6 § 1 din Convenție.

*În drept* – Articolul 6 § 1: a) *Aplicabilitatea* - Situația unei persoane este în mod sigur afectată de faptul aflării o perioadă îndelungată sub incidența unei acuzații penale pendinte împotriva ei. Nu există nicio îndoială că prezenta cauză afectează

dreptul reclamantului la examinarea cauzei sale de un tribunal într-un termen rezonabil. În consecință, articolul 6 § 1 este aplicabil.

b) *Observație* - Incidența aplicării imunității parlamentare asupra reclamantului trebuie să fie apreciată sub aspectul exigenței de preservare a scopului instituțional al acesteia. În această privință, cu cât măsura de protecție servește mai puțin integrității Parlamentului, cu atât mai imperioasă trebuie să fie justificarea acesteia. Nu există nicio îndoială că decizia de ridicare sau nu a imunității ține de marja de apreciere a Statului. Pentru a se asigura că preeminența dreptului este respectată, este necesar de evaluat configurația instituțională a regimului inviolabilității în legislația turcă, precum și condițiile de aplicare a acesteia. Cu siguranță, inviolabilitatea acordată parlamentarilor turci pare a fi, în mai multe privințe, mai largă decât cea acordată în alte state membre. Totuși, întinderea acestei protecții nu poate fi considerată ca fiind excesivă în sine. Aceasta este relativă; ea este limitată în timp, la durata mandatului parlamentar, și, de asemenea, este temperată de faptul că aceasta poate fi ridicată. Imunitatea nu se aplică decât în materie penală. Aceasta nu se aplică în anumite cazuri de flagrant delict sau de infracțiuni particulare împotriva regimului sau a statului. În plus, deși întinderea sa este mai largă, aceasta nu pare să fie contrară soluțiilor adoptate în majoritatea sistemelor de drept european parlamentar. În speță, este evident că această instituție are drept efect împiedicarea finalizării urmăririi penale inițiate împotriva reclamantului. Interesul acestuia trebuie să fie evaluat din aspectul dreptului său la instanță și nu din perspectiva unui oarecare drept de a obține, la cererea sa, ridicarea imunității. Într-adevăr, deciziile respective relevă de actele interne ale Parlamentului și, prin urmare, țin doar de competența acestuia. Aparține totuși Curții să verifice dacă procedura parlamentară în domeniu se conciliază cu drepturile garantate de Convenție. Procedura parlamentară de examinare a cererilor de ridicare a imunității este definită și încadrată de Constituție și de regulamentul Adunării Naționale, care fixează modul de desfășurare. Această procedură este supusă unui anumit formalism, care garantează persoanei interesate respectarea drepturilor sale la apărare la toate etapele procesului decizional, cât și dreptul de recurs împotriva deciziilor organelor parlamentare. Reclamantul, de altfel, a avut posibilitatea să exercite drepturile garantate prin formularea unei contestații împotriva deciziilor de suspendare a urmăririi penale intentate împotriva sa. În plus, mecanismul de punere în aplicare a răspunderii parlamentare, prin intermediul unei decizii de ridicare sau nu, a imunității, se înscrie în exercitarea autonomiei parlamentare. Aceste decizii sunt de natură politică și nu judiciară, astfel nu se poate cere ca acestea să răspundă aceluiași criterii de motivare ca și cele judiciare. Mai mult, există o practică constantă de la începutul celei de a 22-a legislaturi, care consistă în a refuza orice cerere de ridicare a imunității. Această practică pare a fi lipsită de orice caracter discriminatoriu sau arbitrar. În plus, dacă examinarea de către comisiile parlamentare competente a cererilor de ridicare a imunității este circumscrisă în timp de termene prestabilite, acesta nu mai este cazul o dată cererile transmise ședinței plenare. În acest caz, Curtea nu poate ignora faptul că reclamantul se află sub incidența unei acuzații penale de mai bine de șase ani, durată care va putea fi prelungită până la expirarea mandatului parlamentar. Astfel, incertitudinea inerentă oricărei proceduri penale a fost accentuată de durata procedurii parlamentare litigioase, care prelungește și mai mult pe cea penală. Totodată, dacă camera a decis că o asemenea durată a procedurii era prejudiciabilă reclamantului, Marea Cameră nu poate face abstracție de particularitățile statutului reclamantului și nici de particularitatea procedurii litigioase. Într-adevăr, un aspect fundamental al întrebării este relația care leagă imunitatea deputaților la statutul acestora. În acest sens, reclamantul era obiectul urmăririi penale chiar înainte de a se prezenta la alegerile parlamentare. Or, în calitate de avocat, acesta nu putea ignora consecințele alegerii sale asupra urmăririi penale, și anume imposibilitatea renunțării la

inviolabilitatea sa și nici posibilitatea de a obține, prin simpla manifestare a dorinței, ridicarea acesteia. Referitor la contestația particulară, conform căreia imunitatea parlamentară nu este percepută ca un avantaj, dar ca un inconvenient legat de funcția parlamentară, gradul prejudiciului suportat constituie, de asemenea, un factor ce urmează a fi considerat pentru a determina incidența termenului, inherent calității de deputat, asupra dreptului reclamantului de a fi examinată cauza de un tribunal. Urmează a fi evaluat prejudiciul eventual suportat de reclamant, luând în considerare faptul că termenul litigios corespunde duratei procedurii parlamentare de examinare a cererilor ridicare a imunității și nu timpului de efectuare a urmăririi penale. În această privință, nimic nu permite a considera că reclamantul nu va putea beneficia de un proces echitabil la expirarea mandatului său. Această posibilitate nu pare să fie compromisă de procedura parlamentară, mai ales că aceasta nu afectează prezumția de nevinovăție de care se bucură orice acuzat. Referitor la acest aspect, nu trebuie să pierdem din vedere că deciziile luate de organele parlamentare în acest context sunt lipsite de orice scop penal sau represiv și sunt destinate, în principiu, deoarece acestea consistă în refuzul de a ridica imunitatea, să protejeze deputații, și nu să le dăuneze. În speță, nu numai că efectul dirimant al inviolabilității parlamentare asupra desfășurării urmăririi penale are un caracter temporar, dar, în plus, organele parlamentare nu intervin în cursul urmăririi penale. În acest caz, examinând cererea de ridicare a imunității reclamantului, organele parlamentare par să fi apreciat dacă inviolabilitatea, în calitate de impediment temporar acțiunii de justiție, trebuia ridicată imediat sau era preferabil de așteptat expirarea mandatului parlamentar. Astfel, acestea nu au făcut decât să suspende cursul justiției, fără a o influența și fără a participa. Referitor la capătul de cerere al reclamantului, potrivit căruia urmărirea intentată împotriva lui afectează reputația sa, o asemenea formă de prejudiciu apare din momentul ce este făcută o acuzație oficială. Nu există nicio îndoială că protecția onoarei și reputației reclamantului este asigurată de principiul prezumției de nevinovăție.

În vederea celor menționate mai sus, Curtea consideră că dacă termenul inherent procedurii parlamentare este de natură să afecteze dreptul reclamantului de a fi examinată cauza de un tribunal, întârzierea exercitării acestuia nu aduce atingere, în speță, substanței dreptului. Într-adevăr, limitată în timp și acompaniată de reguli specifice cu privire la suspendarea cursului prescripției, imunitatea litigioasă nu constituie decât un obstacol procedural temporar în calea desfășurării urmăririi penale, obstacol care nu-l privează pe reclamant de posibilitatea să-și vadă litigiul examinat în fond. Totuși, în vederea exigențelor preeminenței dreptului, o imunitate de tipul celei care acompaniază mandatul reclamantului, nu este valabilă decât în temeiul legitimității scopurilor vizate, și anume, prezervarea integrității Parlamentului și protecției opoziției. În această privință, imposibilitatea reclamantului de a renunța la inviolabilitatea sa, se înscrie în perspectiva scopurilor legitime astfel definite. În acest sens, o renunțare individuală a reclamantului nu poate compensa o decizie a Adunării Naționale. În cele din urmă, dreptul de a obține o hotărâre privind o acuzație penală nu este absolut, în special dacă nu rezultă nicio consecință fundamentală ireversibilă în detrimentul părților, refuzul de a ridica imunitatea parlamentară a reclamantului, nu a afectat dreptul acestuia la un tribunal în măsura în care să fie disproporționat scopului legitim urmărit.

*Concluzie:* absența violării (treisprezece voturi contra patru).

---

© **Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012**

Limbile oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului sunt engleza și franceza. Această traducere a fost realizată cu sprijinul Fondului fiduciar pentru drepturile omului al Consiliului Europei ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). Nu obligă Curtea, care, de altfel, nu își asumă răspunderea pentru calitatea acesteia. Traducerea poate fi descărcată din baza de date HUDOC a Curții Europene a Drepturilor Omului (<http://hudoc.echr.coe.int>) sau din oricare altă bază de date în care Curtea a făcut această traducere disponibilă. Poate fi reprodusă în scop necomercial, cu condiția ca titlul cauzei să fie citat în întregime, împreună cu referirea la dreptul de autor menționat anterior la Fondul fiduciar pentru drepturile omului. Dacă intenționați să utilizați vreun fragment din această traducere în scop comercial, vă rugăm să contactați [publishing@echr.coe.int](mailto:publishing@echr.coe.int).

© **Council of Europe/ European Court of Human Rights, 2012**

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has share it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact [publishing@echr.coe.int](mailto:publishing@echr.coe.int).

© **Conseil de l'Europe/ Cour Européenne des Droits de l'Homme, 2012**

Les langues officielles de la Cour Européenne des Droits de l'Homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>) où de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: [publishing@echr.coe.int](mailto:publishing@echr.coe.int).